# Solidaris
Standpunt

Brussel, 23.11.2026

## Paul Callewaert over de zoektocht naar 10 miljard euro
# ‘Wie de inkomstenbasis uitholt, mag de sociale zekerheid niet de rekening sturen’

**Rechtvaardigheid is niet alleen een kwestie van perceptie. Ze moet een realiteit zijn. Wie zegt dat de begrotingsinspanning eerlijk wordt verdeeld, moet dat ook aantonen in de keuzes die hij maakt. En precies daar wringt vandaag het schoentje bij de lopende begrotingsgesprekken.**

Niemand betwist dat onze overheidsfinanciën op orde moeten worden gebracht. De vergrijzing verhoogt de uitgaven voor pensioenen en gezondheidszorg. Het aantal langdurig zieken stijgt. Nieuwe medische technologie maakt meer mogelijk, maar heeft een prijs. Niets doen is dus geen optie.

Maar dat maakt elke besparing nog niet vanzelfsprekend of onvermijdelijk. Een begroting saneren is één zaak. **Beslissen wie die sanering betaalt, is een politieke keuze.**

En daar dreigen we vandaag opnieuw een fout uit het verleden te maken. Als 4 van de 5 regeringspartijen het eens zijn over zo’n sanering, maakt dat de aanpak nog niet noodzakelijk rechtvaardig.

## De ongedekte cheque van de taxshift

In 2014 koos de regering-Michel resoluut voor een taxshift. De lasten op arbeid voor ondernemingen moesten omlaag. Dat zou onze bedrijven zuurstof geven, hun concurrentiekracht versterken, investeringen stimuleren en uiteindelijk meer jobs en economische groei opleveren.

Alleen werd die lastenverlaging onvoldoende gecompenseerd door nieuwe inkomsten, en dus werd de taxshift grotendeels een tax cut. Afhankelijk van de bron loopt die vandaag op van 5 tot 7,5 miljard euro.

Solidaris waarschuwde destijds al voor het risico. Wie structureel inkomsten wegsnijdt zonder voor een volwaardige alternatieve financiering te zorgen, verzwakt de basis waarop onze sociale zekerheid en publieke dienstverlening rusten. Op die manier werd de zuurstof voor de economie stikstof voor de sociale zekerheid en voor de economie.

Vandaag moeten we daarom de vraag durven te stellen die in het begrotingsdebat te weinig wordt gesteld: **wat hebben die ingrepen uiteindelijk opgeleverd en wie heeft er vooral van geprofiteerd?**

Want ondanks al die lastenverlagingen staan we opnieuw voor een gigantische begrotingsinspanning.

## Een inkomstencrisis behandelen met besparingen

Daarom is de analyse van economen zoals Paul De Grauwe en Wim Moesen zo relevant. Het Belgische begrotingsprobleem is niet alleen een verhaal van stijgende uitgaven. Sinds 2013 speelt ook de verzwakking van de inkomstenbasis een essentiële rol.

Ook de opeenvolgende verlagingen van de vennootschapsbelasting zijn daar een element van. Daardoor werd het aantrekkelijker om bepaalde beroepsinkomsten via vennootschappen te organiseren. Inkomen

Iedereen mee.

Solidariteit is het kloppend hart van ons ziekenfonds. Solidaris wil er zijn voor iedereen. Ziek of gezond. Want goede en betaalbare gezondheidszorg, daar heeft iedereen recht op. Bij ons ziekenfonds kan iedereen rekenen op een dienstverlening op maat en een sterk voordelenpakket.

**Solidaris, iedereen mee.**

Brussel, 23.11.2026

dat anders aan personenbelasting en sociale bijdragen onderworpen zou zijn, kwam zo gedeeltelijk terecht in fiscaal gunstiger regimes.

Dat heeft gevolgen. Voor de overheidsfinanciën, maar ook voor onze sociale zekerheid. En precies daarom is de gekozen remedie zo merkwaardig. **Als een belangrijk deel van het probleem zich aan de inkomstenzijde bevindt, waarom zou de oplossing dan bijna uitsluitend aan de uitgavenzijde moeten worden gezocht?**

Wie een inkomstencrisis bijna uitsluitend met besparingen wil oplossen, behandelt niet de oorzaken maar de gevolgen. Er dreigt zelfs een vicieuze cirkel: eerst laat je de inkomstenbasis eroderen, vervolgens laat je de sociale zekerheid mee opdraaien voor het tekort dat daardoor is ontstaan.

## Wie betaalt de vergrijzingsfactuur?

Tussen 2015 en 2024 stegen de uitgaven voor sociale bescherming met 50,5 procent. Dat is aanzienlijk, maar niet onbegrijpelijk in een vergrijzende samenleving.

In dezelfde periode groeiden de macro-economische winst- en ondernemersinkomens met 58,7 procent. De werkgeversbijdragen aan de sociale zekerheid stegen daarentegen met 39,8 procent, terwijl de bijdrage vanuit de overheid met bijna 70 procent toenam.

Dat zijn cijfers die minstens tot nadenken moeten stemmen. Ze tonen niet aan dat ondernemingen geen bijdrage leveren. Natuurlijk doen ze dat. En vanzelfsprekend moeten we oog blijven hebben voor concurrentiekracht, ondernemerschap en werkgelegenheid. Maar ze stellen wel een essentiële, politieke vraag: **wie draagt vandaag welk deel van de oplopende vergrijzingsfactuur?**

## De vraag van 10 miljard

De echte vraag van 10 miljard is daarom niet alleen: **waar kunnen we besparen?** De vraag is ook: **waar zijn onze inkomsten naartoe gegaan?**

Welke belastinginkomsten hebben we bewust prijsgegeven? Welke economische effecten hebben die keuzes daadwerkelijk opgeleverd? Is de daling van bepaalde bijdragen voldoende terugverdiend via extra groei, investeringen en werkgelegenheid? Welke inkomens ontsnappen vandaag gedeeltelijk aan de klassieke financiering van de sociale zekerheid? En vooral: is het rechtvaardig om die keuzes ongemoeid te laten en de rekening nu vooral elders te leggen?

Dat zijn geen ideologische bijzaken. Ze behoren tot de kern van ernstig begrotingsbeleid.

Natuurlijk kunnen en moeten we ook naar de uitgaven kijken. Inefficiënties moeten eruit. Publiek geld moet doelmatig worden besteed. Systemen die niet meer werken, moeten worden hervormd. Maar wie alleen die helft van het verhaal vertelt, maakt de analyse bewust onvolledig.

We lijken bovendien bijzonder snel vergeten te zijn hoe tijdens de coronacrisis net onze sociale zekerheid heeft geholpen om een sociale en economische catastrofe te vermijden. Gezinnen kregen bescherming, werknemers behielden inkomen, zelfstandigen werden ondersteund en ondernemingen konden rekenen op massale publieke steun.

Iedereen mee.

Solidariteit is het kloppend hart van ons ziekenfonds. Solidaris wil er zijn voor iedereen. Ziek of gezond. Want goede en betaalbare gezondheidszorg, daar heeft iedereen recht op. Bij ons ziekenfonds kan iedereen rekenen op een dienstverlening op maat en een sterk voordelenpakket.

**Solidaris, iedereen mee.**

# Solidaris
Standpunt

Brussel, 23.11.2026

Toen was sociale bescherming geen blok aan het been van de economie, maar net **een van haar belangrijkste schokdempers.** Solidariteit mag geen eenrichtingsverkeer zijn.

## Rechtvaardigheid moet je kunnen zien

Het draagvlak voor een sanering wordt niet alleen bepaald door de omvang van de inspanning. Het wordt bepaald door de verdeling ervan.

Burgers begrijpen dat moeilijke beslissingen soms noodzakelijk zijn. Wat veel moeilijker te aanvaarden valt, is dat sommige groepen opnieuw de rekening krijgen terwijl andere inkomsten, vermogens of ondernemingswinsten relatief worden ontzien.

Daarom moet de financiering van onze sociale zekerheid uiteindelijk ook mee evolueren met onze economie. Een sociaal model dat sterk steunt op lasten op klassieke arbeid wordt kwetsbaarder wanneer een steeds groter deel van inkomen en economische waarde zich buiten die klassieke arbeidsverhouding ontwikkelt.

We hoeven dus niet te kiezen tussen een gezonde economie en een sterke sociale zekerheid. Een economie heeft juist baat bij een sociale zekerheid die mensen beschermt, koopkracht ondersteunt en in crisistijden stabiliteit biedt.

De fundamentele keuze is een andere: **brengen we de begroting in evenwicht door sociale bescherming af te bouwen, of durven we tegelijk de inkomstenbasis opnieuw eerlijker en breder maken?**

Rechtvaardigheid is niet alleen een kwestie van mooie woorden. Ze moet zichtbaar zijn in wie uiteindelijk de rekening betaalt. Het handelen moet de woorden bekrachtigen.

**Paul Callewaert**
Algemeen secretaris Solidaris

## Perscontact

Katrien De Weirdt | Woordvoerster Solidaris
Roeland Byl | Stafmedewerker pers

T 02 515 05 12 | G 0470 27 58 79 | E pers@solidaris.be

Solidariteit is het kloppend hart van ons ziekenfonds. Solidaris wil er zijn voor iedereen. Ziek of gezond. Want goede en betaalbare gezondheidszorg, daar heeft iedereen recht op. Bij ons ziekenfonds kan iedereen rekenen op een dienstverlening op maat en een sterk voordelenpakket.

**Solidaris, iedereen mee.**